

Ciftci El Kitabı

Kızılınler deneme parseli için baskı odaklı saha rehberi. Bu surum çiftçi kullanımına göre sadeleştirildi; tüm bitki detayları açık akışta verilir.

20 Tur

Bitki kartı

4 Zon

Su ve toprak mantığı

Eskişehir

Gec don dikkate alınmış takvim

Genel Kurallar

Parseli okumak için hızlı saha özetleri.

Kurakçil Aromatikler

Sırtlı sıra + damlama + az su. Adacıyı, Adi Kekik, Yunan Kekigi, Biberiye ve Altın Otu için ana kural bu.

Çiceksel Orta Su

Hafif sırtlı sıra + damlama + orta su. Melisa, Alman Papatyası, Ekinezya, Mavi Peygamber Çiçeği ve Sarı Kantaron bu blokta okunur.

Tohumluklar

Düz ekim yatağı + ince tohum yatağı + ilk dönemde kuvvetli ot kontrolü. Kimyon, Kisnis, Anason, Çörekotu ve Rezene için temel mantık.

Kokcu Blok

Derin işlenmiş toprak + kabartılmış sıra + sabir. Hatmi, Meyan ve Çöven çok yıllık gözlem bitkileridir.

Onerilen Yerleşim

Komşuluk ve zon ilkesine göre saha dağılımı.

Bitki Kartları

Her bitki için açık ekim, sulama ve parsel düzeni notları.

ZON A - KURAKÇIL AROMATİKLER

Adaçayı

Salvia officinalis

EKSİK / ALINACAK

Eskişehir karasal iklimine genel olarak iyi adapte olur. Kontrollü kuraklıkta yağ oranı artabilir.

EKİM / DİKİM

Fide dikimi: Eskişehir'de son don geçtikten sonra, güvenli pencere Mayıs sonu – Haziran ortası. Sonbahar dikimi de mümkün ama karasal bölgede ilkbahar dikimi daha güvenli.

TOPRAK

Hafif-orta bünyeli, iyi drene, pH 6.0–7.5. Kireçli topraktan rahatsız olmaz. Ağır kil topraktan kaçın.

SU

Kuruya dayanıklı. Dikimden sonra tutma suyu ver, sonra haftada 1 yeterli. Yaz ortasında aşırı sulama uçucu yağ oranını düşürür.

NASİL DİKECEĞİZ

Fide ile dikilecek.

TOPRAGA NASİL DİKECEĞİZ

İyi işlenmiş, havalanmış, su tutmayan toprağa dikilecek. Ağır kil yapı varsa gevşetilecek.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Düz değil. Hafif sırtlı / yükseltilmiş sıra en doğrusu. Domates gibi derin karık gerekmez.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. 2–3 hafta tutum kontrolü yapılacak. Ölen boşluklar tamamlanacak.

SULAMA TARZİ

Damlama. İlk dönemde düzenli, sonra seyrek. Fazla su verilmez.

YABANCI OT

İlk 6–8 hafta çok kritik. Sıra üzeri elle, sıra arası yüzeysel mekanik temizlik.

GUBRE

Azot abartılmaz. Dikim öncesi ölçülü organik madde verilebilir. Taban mantığında fosfor-potasyum düşünülebilir.

BAKİM

Bitki boğulmayacak, arası hava alacak. Sık sık sulanıp yumuşatılmayacak.

ILAC / MUDAHALE

Öncelik drenaj ve sulama ayarı. Rutin ağır ilaç yok.

PARSEL DÜZENİ

Adaçayı, Thymus ve Origanum ile aynı kurakçıl blokta yan yana olabilir.

Profesör Notu: Lamiaceae familyasından çok yıllık yarı çalı. Eskişehir'in karasal iklimine genel olarak iyi adapte olur. Uçucu yağ oranı herba üzerinden %1.0–2.5 arasında değişir. Stres altında (kontrollü kuraklık) yağ oranı artabilir — bu deneme parselinde gözlemlenir.

Ciftçi Notu: İlk yıl otu bastır, yoksa adaçayı değil ot tarlası olur. Fazla suya "teşekkür ederim ama gerek yok" der. Kökü havayı sever, sıkışık toprakta keyifsizleşir. İlk hasadı dikimden 4–5 ay sonra çiçeklenme başlangıcında yapabilirsin ama ilk yıl acele etme, köklerin güçlenmesine izin ver.

Komsuluk: Yanında iyi: Thymus vulgaris ve Origanum vulgare ile mükemmel komşu — üçü de aynı su rejimini sever. Uzak tut: Melisadan uzak tut. Melisa daha çok su ister, ikisini aynı vana ile yönetirsen ya adaçayını boğarsın ya melisayı kurutursun.

Risk: Fazla su kaliteyi düşürür; yabancı ot ilk yıl kritik.

Adi Kekik (Bahçe Kekik)

Thymus vulgaris

İç Anadolu koşullarında veri üretecek güçlü referans türlerden biri. İlk hasat örneklerinde kemotip analizi değerli.

EKİM / DİKİM

Fide dikimi: Eskişehir'de güvenli pencere Mayıs sonu – Haziran ortası. Tohum

TOPRAK

Hafif, taşlı-kumlu, çok iyi drene. pH 6.0–8.0 arasında tolere eder. Eskişehir'in

SU

Çok az su ister. Dikimden sonra tutma suyu, ardından kurak dönemde 10–15

ekimi de yapılabilir ama fide dikimi daha güvenilir çıkış verir.

kireçli toprağı sorun değil.

günde bir yeterli. Kışın kesinlikle su birikintisi olmamalı.

NASIL DİKECEĞİZ

Fide ile dikilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

Taşlı-hafif, çok iyi drene toprak. Ağır toprakta önce yapı düzeltilmeli.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Sırtlı sıra. 10–15 cm yükseltilmiş sıra çok uygun.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. Kök tutana kadar izlenecek. İlk ay ot baskısı kırılacak.

SULAMA TARZİ

Damlama. İlk dönem sonrası çok sınırlı su.

YABANCI OT

En kritik konu. Bitki küçük başladığı için otu kaçırmamak lazım.

GUBRE

Az ve dengeli. Aşırı gübre kaliteyi düşürür.

BAKİM

Sık dikimden kaçın. Hava sirkülasyonu korunmalı.

ILAC / MUDAHALE

Kök boğazı ıslaklığına izin verilmez. Mantari risk çıkarsa önce su düzeni sorgulanır.

PARSEL DÜZENİ

Adaçayı ve Origanum'un yanında çekirdek kurakçıl hat olur.

Profesör Notu: Lamiaceae. Uçucu yağ ana bileşeni timol (%30–50) ve/veya karvakrol. Kemotip belirleme için ilk hasat örneklerini analiz ettir — bu senin ticari değerini belirler. Thymus vulgaris iç Anadolu'da da başarılı sonuçlar veren türlerden biri.

Ciftci Notu: Başlangıçta cılız görünse de sabırlı ol, bu bitki yavaş başlar ama karakterli gider. Yabancı ot ilk 2–3 ayda en büyük düşman. Taze fidanın kökünü çok derin gömme, yüzeysel dikmek daha iyi. Hava sirkülasyonu çok önemli — sıkışık dikersen mantarı davet edersin.

Komsuluk: Yanında iyi: Adaçayı ve oregano ile ideal komşu. Helichrysum da aynı hatta olabilir. Uzak tut: Melisa ve papatyadan uzak — su rejimleri uyuşmaz.

Risk: Sıkışık dikimde mantar riski; kışın su birikintisi olmamalı.

Yunan Kekığı (İzmir Kekığı)

Origanum vulgare subsp. hirtum

Yerel adaptasyonu genelde iyi. Karvakrol kemotipi ticari olarak daha değerli olabilir.

EKİM / DİKİM

Fide dikimi: Eskişehir'de Mayıs sonu – Haziran ortası daha güvenli.

TOPRAK

Thymus ile benzer: hafif, drene, kireçli topraktan rahatsız olmaz.

SU

Thymus'a benzer ama çok hafif daha toleranslı. Yine de fazla sulama yapma.

NASIL DİKECEĞİZ

Fide ile dikilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

İyi drene, hafif-orta bünyeli toprağı dikilecek.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Hafif sırtlı sıra.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. Tutum kontrolü yapılacak. Boşluklar tamamlanacak.

SULAMA TARZİ

Damlama. Thymus'a benzer, az su.

YABANCI OT

İlk yıl kritik. Sonra alan kaplamaya başlar.

GUBRE

Düşük-orta besleme.

BAKİM

Fazla su verme, fazla azot verme.

ILAC / MUDAHALE

Öncelik kültürel önlem.

PARSEL DÜZENİ

Adaçayı ve Thymus ile aynı hatta. Rezene gölge yapmasın diye uzağında olsun.

Profesör Notu: Lamiaceae. Karvakrol kemotipi ticari olarak daha değerli. Origanum vulgare Anadolu'da doğal yayılımı olan bir tür, yerel adaptasyonu genelde iyi. Eskişehir-Kızılınler'de Thymus vulgaris ile yan yana karşılaştırma çok değerli veri üretir.

Ciftci Notu: Kekik grubunda en okunabilir tür — sahadaki performansı gözle bile net takip edilir. Fazla suyu "kabul eder ama kalite düşer" şeklinde cevaplar. Güneşli, açık yeri sever. İlk yıl hasat beklentisini düşük tut.

Komsuluk: Yanında iyi: Adaçayı ve Thymus ile kesin komşu — bu üçlü Zon A'nın çekirdeği. Uzak tut: Rezene yakınına koyma — rezene boylu ve baskın, gölge yapabilir.

Risk: İlk yıl hasat beklentisi düşük tutulmalı.

Biberiye

Rosmarinus officinalis (Salvia rosmarinus)

Eskişehir için lüks deneme. İlk kıştan çıkış oranı en kritik veri noktalarından biri olacak.

EKİM / DİKİM

Fide dikimi: KESİNLİKLE son don sonrası ilkbahar, tercihen Mayıs sonu – Haziran ortası. Güz dikimi Eskişehir'de çok riskli — kök tutmadan kışa girer.

TOPRAK

Hafif, geçirgen, kumlu-tınlı. pH 6.0–7.5. Kireçli toprak sorun değil ama ağır kil toprak çok sorunlu.

SU

Çok az su ister. Kök tutma döneminden sonra neredeyse yağmur suyu yeterli olabilir. Kış ıslaklığı en büyük düşman.

NASIL DİKECEĞİZ

Yalnızca fide ile dikilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

Hafif, kuru, çok iyi drene toprak. Soğuk hava çukuruna dikilmez.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Kesinlikle sırtlı. Düz tabana dikmek riskli.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. İlk ay kök tutumu izlenecek. İlk kış öncesi malç yapılacaktır.

SULAMA TARZİ

Damlama. İlk dönem hariç çok az su.

YABANCI OT

Fidan çevresi temiz tutulacaktır.

GÜBRE

Çok hafif. Azot yüklenmez.

BAKIM

Kış koruması ana bakım konusu.

ILAC / MUDAHALE

Asıl risk hastalık değil, soğuk ve kök çürümesi.

PARSEL DÜZENİ

Helichrysum ile birlikte, kurakçıl bloğun korunaklı ucunda.

Profesör Notu: Lamiaceae. Uçucu yağ bileşenleri: 1,8-sineol, kamfor, alfa-pinen (kemotipe göre değişir). Eskişehir'de en büyük risk kış soğuğu — biberiye -10/-12°C altında ciddi hasar alır. İlk kıştan çıkış oranı bu denemenin en kritik veri noktalarından biri olacak.

Ciftci Notu: Bu bitki Eskişehir'de lüks bir deneme. Çukur yere koyma — soğuk hava çukurda birikir, donma riski artar. Mümkünse hafif eğimli, güneşe bakan yere dik. İlk kış öncesi kök bölgesine 10–15 cm kalınlığında saman veya yaprak malçı koy. Kıştan sağ çıkarsa ikinci yıldan itibaren daha dayanıklı hale gelir.

Komsuluk: Yanında iyi: Helichrysum ile yan yana iyi olur — ikisi de Akdeniz kökenli, ikisi de Eskişehir kışını sorgulayacak. Birlikte değerlendirilir. Uzak tut: Melisadan uzak tut.

Risk: En büyük risk kış soğuğu; -10/-12°C altında ciddi hasar.

Altın Otu (Ölmez Çiçek)

Helichrysum italicum

Lüks ama riskli deneme. Kozmetik ve aromaterapide yüksek fiyatlı bir tür.

EKİM / DİKİM

Fide dikimi: Kesinlikle son don sonrası ilkbahar, tercihen Mayıs sonu – Haziran ortası. Fideler kuvvetli olmalı.

TOPRAK

Hafif, taşlı, çok iyi drene. pH 6.5–8.0. Kireçli toprak sorun değil. Ağır, su tutan toprak öldürücü.

SU

Çok az. Dikimden sonra tutma suyu, ardından minimal sulama.

NASİL DİKECEĞİZ

Fide ile dikilecek.

TOPRAGA NASİL DİKECEĞİZ

Taşlı, kuru, çok iyi drene toprağa dikilecek.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Kesinlikle sırtlı.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. Sonra minimum su. İlk kış öncesi malç ve koruma.

SULAMA TARZİ

Damlama. Üstten sulama istemez.

YABANCI OT

İlk yıl temiz tutulur.

GÜBRE

Çok hafif.

BAKİM

Kış ve ıslaklık ana risk.

ILAC / MUDAHALE

Kök boğazını ıslatacak uygulamalardan kaçın.

PARSEL DÜZENİ

Biberiye ile birlikte korunaklı kurakçıl uçta.

Profesör Notu: Asteraceae. Uçucu yağı (ölmez çiçek yağı / immortelle) kozmetik ve aromaterapi sektöründe çok yüksek fiyatlı (kg başına binlerce EUR). AMA: Eskişehir'de kış riski ciddi. –8°C ile –12°C arası tolerans sınırı, Eskişehir kışlarında –15°C ve altı yaşanabiliyor. Bu denemenin en lüks ama en riskli bitkisi biberiye ile birlikte.

Ciftçi Notu: Kuru ve açık yere koy. Ama esas uyarı: KİŞ. İlk kıştan önce kök bölgesine kalın malç, mümkünse rüzgâr korumalı bir hat seç. Biberiye ile aynı "Akdeniz lüks denemesi" grubunda. İki birlikte değerlendirilmeli — birisi kışı geçerse umut var demektir.

Komsuluk: Yanında iyi: Biberiye ile yan yana. İki de Zon A'nın korunaklı ucunda olmalı. Uzak tut: Melisa ve ıslak bölgelerden kesinlikle uzak.

Risk: Eskişehir kışları –15°C ve altına inebildiği için yüksek kış riski.

ZON B - ÇİCEKSEL ORTA SU

Melisa (Oğul Otu)

Melissa officinalis

Uçucu yağ verimi düşük ama kilogram değeri yüksek. Bu grubun en nazik oyuncusu.

EKİM / DİKİM

Fide dikimi: Son don sonrası, tercihen Mayıs sonu – Haziran ortası. Tohum ekimi de mümkün ama çimlenme düzensiz olabilir.

TOPRAK

Orta-ağır bünyeli, humuslu, nemli ama suyu tutan değil drene eden toprak. pH 5.5–7.5.

SU

Zon A bitkilerinden belirgin şekilde daha fazla su ister. Düzenli ama aşırı olmayan sulama. Susuz bırakırsan ölmez ama verimini göstermez — deneme parselinde haksız sonuç çıkar.

NASİL DİKECEĞİZ

Fide ile dikilecek.

TOPRAGA NASİL DİKECEĞİZ

Humuslu, nem tutan ama göllenmeyen toprak. Kurakçılardan daha iyi toprak ister.

DUZ MU, KARIK MI, SIRT MI

Hafif sirtli sıra. Ama fazla kuru yapılmaz.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. İlk dönem strese sokulmayacak. Boşluklar tamamlanacak.

SULAMA TARZİ

Damlama. Kurakçılara göre daha sık rejim.

YABANCI OT

İlk dönemde temiz tutulmalı.

GUBRE

Organik maddeye iyi cevap verir. Orta düzey besleme uygun.

BAKİM

Melisa nazik oyuncu; susuz bırakılırsa verim düşük görünür.

ILAC / MUDAHALE

Kök çürüklüğü riski için aşırı suya dikkat.

PARSEL DÜZENİ

Çiçeksel/orta su blokta ama daha iyi su alan kenarda olmalı.

Profesör Notu: Lamiaceae. Uçucu yağ ana bileşenleri sitral (neral + geranial) ve sitronellal. Uçucu yağ verimi düşüktür (%0.05–0.15 herba üzerinden) ama kilogram fiyatı yüksek. İlk yıl 2–3 biçim yapılabilir.

Ciftci Notu: Bu grubun en nazik oyuncusu. Daha iyi toprak ve su alan yere koy, yoksa denemede "melisa tutmadı" dersin ama suç toprağın olur. Yarı gölge de tolere eder ama tam güneşte su düzgün verilirse en iyisini yapar. Limon kokusu sana ilk yıldan moral verir.

Komsuluk: Yanında iyi: Papatya, ekinezya ve sarı kantaron ile aynı zonda ama bu grubun biraz daha iyi su alan kenarına koy. Uzak tut: Adaçayı ve biberiyeden uzak — onlar kuru sever, melisa nemli.

Risk: Su verilmezse denemede haksız düşük performans görünebilir.

Alman Papatyası (Tıbbi Papatya)

Chamomilla recutita

Sonbahar ekimi de iyi sonuç verebilir. Çiçek dili kıvrıldığında hasat penceresi gelir.

EKİM / DİKİM

Tohum ekimi: Mayıs sonu – Haziran başı VEYA sonbahar ekimi (Eylül–Ekim). Sonbahar ekimi Eskişehir'de iyi sonuç verebilir çünkü kış soğuklaması çimlenmeyi tetikler (doğal stratifikasyon).

TOPRAK

Geniş toprak toleransı var ama ince, düzgün tohum yatağı şart. Toprak yüzeyi iri kesekli olursa ince tohum kaybolur.

SU

Orta düzeyde su. Çıkış döneminde toprak yüzeyi nemli tutulmalı. Sonrası daha az kritik.

NASİL DİKECEĞİZ

Tohumdan ekilecek.

TOPRAGA NASİL DİKECEĞİZ

İnce, düzgün, ufalanmış tohum yatağı hazırlanacak.

DUZ MU, KARIK MI, SIRT MI

Düz ekim yatağı. Karık yapılmaz.

DİKTİKTEN SONRA

Tohum yüzeysel ekilecek. Hafif bastırılacak. İlk çıkış döneminde yüzey nemi korunacak.

SULAMA TARZİ

İlk dönemde gerekirse hafif üstten nemlendirme olabilir. Sonra kontrollü damlama daha iyi.

YABANCI OT

Çok kritik. Yabancı tohum yatağı çok faydalı.

GUBRE

Aşırı istemez. Hafif–dengeli taban besleme yeterli.

BAKİM

Çıkış döneminde dikkat. Çiçeklenme takibi iyi yapılmalı.

ILAC / MUDAHALE

Yaprak biti vb. sorun çıkarsa önce yoğunluk ve zarar düzeyi izlenir.

PARSEL DÜZENİ

Mavi peygamber çiçeği, ekinezya ve sarı kantaronla aynı çiçeksel blokta olabilir.

Profesör Notu: Asteraceae. Çiçek başlarında kamazulen ve alfa-bisabolol içerir — bunlar ticari kalite belirleyicileri. Tek yıllık bitki, her yıl yeniden ekim gerekir ama kendiliğinden de tohumlanabilir. Hasat elle veya makinelı yapılabilir; zamanlama çok önemli — çiçek dili aşağı kıvrıldığında hasat optimal.

Ciftci Notu: Tohum yatağı ince olsun. Çıkış kötüyse bitkiyi kötü sanma, suç yatakta olabilir. İlk çiçekler sana zamanlamayı öğretir. Elle hasat zahmetli ama 1 dönümde yapılabilir. Yabancı ot papatyada ciddi sorun — özellikle çıkış döneminde.

Komsuluk: Yanında iyi: Mavi peygamber çiçeği, ekinezya ve sarı kantaron ile güzel bir çiçeksel blok oluşturur. Polinatörleri (arı, kelebek) çeker. Uzak tut: Rezene yakınına koyma — rezene gölge yapar ve rekabet eder.

Risk: İnce tohum yatağı kötü olursa bitki performansı yanlış okunur.

Ekinezya

Echinacea purpurea

Eskişehir kışına genel olarak dayanıklı. Polenleyici çeken ve ikinci yıl karakter gösteren bir tür.

EKİM / DİKİM

Fide dikimi: Mayıs sonu – Haziran ortası. Tohumdan da yetişir ama çimlenme düzensiz ve yavaş (soğuk stratifikasyon gerekebilir).

TOPRAK

Orta bünyeli, iyi drene. Çok geniş pH toleransı (6.0–8.0). Eskişehir toprağıyla genelde sorun yaşamaz.

SU

Orta düzey. İlk yıl düzenli sulama önemli, sonraki yıllarda daha dayanıklı.

NASİL DİKECEĞİZ

Fide ile dikilecek.

TOPRAGA NASİL DİKECEĞİZ

Orta bünyeli, iyi drene toprağına dikilecek.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Hafif yükseltilmiş sıra.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. İlk yıl düzenli takip. Boşluk tamamlama.

SULAMA TARZİ

Damlama. İlk yıl orta düzenli, sonra daha toleranslı.

YABANCI OT

İlk yıl kritik.

GUBRE

Orta besleme yeterli.

BAKİM

İlk yıl kök-taç gelişimi izlenecek.

ILAC / MUDAHALE

Kök bölgesi çok ıslak tutulmaz.

PARSEL DÜZENİ

Çiçeksel blokta papatya ve sarı kantaronla uyumlu.

Profesör Notu: Asteraceae. Kök ve herba farmakolojik açıdan değerli (alkilamidler, kikorik asit, polisakkaritler). İlk yıl bitki kendini kurar, asıl verim 2. yıldan itibaren gelir. Çok yıllık — bir kez tesis et, 4–5 yıl hasat al.

Ciftci Notu: İlk yıl sabır ister. Kök ve taç sağlıklıysa ikinci yıl karakter gösterir. Polinatörlere çok cazip — tarla güzelleşir. Kış dayanıklılığı iyi, Eskişehir kışından genelde sağ çıkar.

Komsuluk: Yanında iyi: Papatya, mavi peygamber çiçeği, sarı kantaron ile çiçeksel blokta. Uzak tut: Özel bir kötü komşusu yok ama kökçü bitkilerle (hatmi, meyan) aynı sraya koyma — bakım mantığı farklı.

Risk: Asıl verim ikinci yıldan sonra geldiği için ilk yıl sabır ister.

Mavi Peygamber Çiçeği

Centaurea cyanus

Gösterge bitki olarak değerli; sahadaki estetik ve polinatör hareketini de okutur.

EKİM / DİKİM

Tohum ekimi: Mayıs sonu – Haziran başı VEYA sonbahar (Eylül–Ekim). Tek yıllık, her yıl yeniden ekim gerekir ama kendiliğinden tohumlanma potansiyeli var.

TOPRAK

Geniş toprak toleransı. Fazla verimli toprakta aşırı yaprak yapar, çiçek azalır.

SU

Orta. Aşırı suya gerek yok.

NASIL DİKECEĞİZ

Tohumla ekilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

İyi hazırlanmış düz tohum yatağına ekilecek.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Düz ekim.

DİKTİKTEN SONRA

Yüzey nemi korunacak. Çıkış gözlenecek.

SULAMA TARZİ

İlk çıkışta nazik nem. Sonra orta–düşük. Kalıcı sistem olarak damlama daha temiz.

YABANCI OT

Erken dönem kontrol edilir.

GÜBRE

Hafif. Aşırı verimli toprak çiçeği azaltabilir.

BAKİM

Estetik ve polinatör takibi için iyi gösterge tür.

İLAC / MUDAHALE

Sorun yoksa ilaç yok.

PARSEL DÜZENİ

Papatya ve ekinezya ile çiçeksel blokta. Rezene'den uzak.

Profesör Notu: Asteraceae. Çiçek yaprakları doğal gıda boyası (antosiyantinler) ve bitkisel çay hammaddesi olarak değerli. Ticari potansiyeli küçümsenmesin – kuru çiçek piyasası büyüyor.

Ciftçi Notu: Deneme tarlasında çok iyi gösterge bitkisi. Sahadaki estetik ve polinatör hareketini okumayı sağlar. Basit, sorunsuz bir bitki. Sana arazi hakkında dolaylı bilgi verir: nerede iyi çiçek açtı, nerede zayıf kaldı – o bölgenin toprak/su durumunu gösterir.

Komsuluk: Yanında iyi: Papatya ve ekinezya ile mükemmel komşu. Güzel bir çiçeksel peyzaj oluşturur. Uzak tut: Boylu ve baskın bitkilerden (rezene) uzak tut.

Risk: Boylu ve baskın bitkilerle aynı hatta kalırsa zayıflar.

Sarı Kantaron

Hypericum perforatum

Eskişehir kışlarından genelde sorunsuz çıkar. Stres altındaki davranışı arazi karakterini okumaya yardımcı olur.

EKİM / DİKİM

Fide dikimi: Mayıs sonu – Haziran ortası. Tohum ekimi de yapılabilir (çok ince tohum, yüzey ekim).

TOPRAK

Geniş toprak toleransı. Kumlu–tınıl tercih eder ama killi toprakta da yaşar. pH 5.5–7.5.

SU

Orta. Çok ağır ıslak toprak sevmez ama Zon A kadar kuru da olmak zorunda değil.

NASIL DİKECEĞİZ

Fide daha kontrollü; tohum da mümkün.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

Orta bünyeli, iyi drene toprağa dikilecek.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Hafif sırtlı sıra iyi olur.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. İlk gelişim izlenecek.

SULAMA TARZİ

Damlama. Orta su rejimi.

YABANCI OT

İlk dönem temiz tut.

GÜBRE

Orta seviye.

BAKİM

Sorunsuz grupta yer alır. Çiçeklenme ve yayılma eğilimi gözlenir.

ILAC / MUDAHALE

Belirti yoksa müdahale yok.

PARSEL DÜZENİ

Çiçeksel blokta uyumlu türlerden.

Profesör Notu: Hypericaceae. Aktif bileşenler: hiperisin ve hiperforin — bunlar antidepresan ve yara iyileştirici özellikleriyle bilinir. Hasat çiçeklenme döneminde yapılır. Çok yıllık, kış dayanıklılığı iyi — Eskişehir kışlarından genelde sorunsuz çıkar. Türkiye'de doğal yayılımı var.

Ciftçi Notu: Sorunsuz bitkilerden biri. Stres altındaki davranışını iyi gözlemler — bu sana arazinin karakter haritasını çıkarmada yardımcı olur. Çiçeklenme döneminde hasat zamanlaması önemli. Kendi kendine tohumlanır, 2. yıldan itibaren yayılma eğilimi gösterebilir — kontrol et.

Komsuluk: Yanında iyi: Papatya, ekinezya, mavi peygamber çiçeği ile çiçeksel blokta. Uzak tut: Özel bir kötü komşusu yok. Genel uyumlu bitki.

Risk: İkinci yıl yayılma eğilimi takip edilmeli.

ZON C - TOHURLUKLAR

Rezene

Foeniculum vulgare

Zon C'nin kenarında tutulmalı. Olgun tohumlar dökülmeye başlamadan önce hasat zamanı yakalanmalı.

EKİM / DİKİM

Tohum ekimi: Mayıs sonu – Haziran başı.
Doğrudan tarlaya ekilir.

TOPRAK

Orta-hafif bünyeli, iyi drene. Geniş toprak toleransı.

SU

Orta. Çiçeklenme ve tohum dolum döneminde su kritik.

NASIL DİKECEĞİZ

Doğrudan tohum ekilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

İnce-orta düzgün yatak hazırlanacak.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Düz sıra ekimi.

DİKTİKTEN SONRA

Çıkış gözlenecek. Sonra boylanma ve gölge etkisi takip edilecek.

SULAMA TARZİ

Çıkışta ve tohum dolumda dikkat. Ana sistem damlama olabilir.

YABANCI OT

Erken dönem kontrol.

GUBRE

Orta düzey.

BAKIM

Boylu ve baskın olduğu için kenarda tutulmalı.

ILAC / MUDAHALE

Sorun çıkarsa teşhisle ilerlenir.

PARSEL DÜZENİ

Tohumluk bloğun kenarında ayrı şerit.

Profesör Notu: Apiaceae. Anethol içeriği ticari kaliteyi belirler. Tek yıllık veya çok yıllık formları var — deneme için tek yıllık form daha pratik. Boylu bitki (1–1.5 m), komşu bitkiler üzerinde gölge ve rekabet yaratabilir.

Ciftçi Notu: Kenarında olsun — çok doğru. Bu bitki boylu ve baskın, ortaya koyarsan düzeni bozar. Zon C'nin en kenarında, diğer kısa boylu tohumluk bitkilerden ayrı. Hasat zamanlamasını iyi yakala, olgun tohumlar dökülmeye başlarsa kayıp olur.

Komsuluk: Yanında iyi: Zon C'de ama blok kenarında, diğerlerinden ayrı. Uzak tut: Papatya, mavi peygamber çiçeği gibi kısa boylu bitkilerden uzak. Gölge yaparak rakiplerini bastırır.

Risk: Boylu ve baskın; blok ortasına konursa düzeni bozar.

Anason

Pimpinella anisum

Eskişehir denemesi karasal iklim performansı için değerli veri üretebilir.

EKİM / DİKİM

Tohum ekimi: Mayıs sonu – Haziran ortası. Doğrudan tarlaya. Toprak sıcaklığı 8–10°C üstüne oturmuş olmalı.

TOPRAK

Hafif-orta bünyeli, iyi drene, ince tohum yatağı. pH 6.0–7.5.

SU

Orta. Çiçeklenme döneminde kritik. Aşırı sulama mantarı davet eder.

NASIL DİKECEĞİZ

Doğrudan tohum ekilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

İnce tohum yatağına ekilecek.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Düz sıra ekimi.

DİKTİKTEN SONRA

Yüzey nemi korunacak. Düzenli çıkış kontrol edilecek.

SULAMA TARZİ

İlk çıkış ve çiçeklenmede dikkat. Aşırı sulama yok. Genel sistem damlama.

YABANCI OT

İlk dönemde kritik.

GÜBRE

Hafif-dengeli.

BAKİM

Geç ekim riskli; gelişim süresi izlenecek.

ILAC / MUDAHALE

Önce kültürel kontrol.

PARSEL DÜZENİ

Kimyon, kişniş, çörekotu ile kompakt tohumluk hatta.

Profesör Notu: Apiaceae. Trans-anethol ana bileşen (%80–95). Türkiye önemli bir anason üreticisi – Burdur ve çevre illerde yaygın. Eskişehir'de deneme değerli çünkü anasonun karasal iklim performansı hakkında veri üretir. Vegetasyon süresi 120–150 gün – Eskişehir'de yetişir ama erken ekim önemli.

Ciftçi Notu: Düzenli çıkış çok önemli. İlk gelişme döneminde yabancı ot baskısı en büyük tehdit. İnce tohum, yüzeysel ekim. Hasat zamanını iyi belirle – olgun ama dökülmeden önce. Eskişehir'de yetiştirme süresi dar olabilir, geç ekim riskli.

Komsuluk: Yanında iyi: Kimyon, kişniş ve çörekotu ile Zon C'de kompakt hat. Uzak tut: Rezeneden bir miktar mesafe – boyut farkı sorun yaratabilir.

Risk: Vegetasyon penceresi dar olduğu için geç ekim riskli.

Kimyon

Cuminum cyminum

Eskişehir testinde en anlamlı referans türlerden biri. Sıkışık ekim yabancı ot rekabetini azaltır.

EKİM / DİKİM

Tohum ekimi: Mayıs sonu – Haziran ortası. Toprak sıcaklığı en az 12°C olmalı. Çok erken ekimde çimlenme düzensiz olur.

TOPRAK

Hafif-orta bünyeli, iyi drene, ince tohum yatağı. pH 6.5–7.5. Kireçli toprak sorun değil.

SU

Düşük-orta. Çiçeklenme döneminde kritik, sonrası kuru gitmeli – olgunlaşma döneminde fazla su kaliteyi düşürür.

NASIL DİKECEĞİZ

Doğrudan tohum ekilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

Çok iyi hazırlanmış, temiz, ince tohum yatağına ekilecek.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

DİKTİKTEN SONRA

Düz sıra ekimi.

Çıkış sık izlenecek. Ot baskısı kırılacak.

SULAMA TARZİ

Düşük-orta. Çiçeklenmede dikkat, olgunlaşmada fazla su yok. Ana sistem damlama.

YABANCI OT

Çok kritik. Yabancı tohum yatağı burada çok değerli.

GUBRE

Aşırı değil. Temiz başlangıç gübreden daha önemli.

BAKİM

Fusarium riski için iyi gözlem.

ILAC / MUDAHALE

Hastalık belirtisi olmadan ilaç yok.

PARSEL DÜZENİ

Kişniş, anason, çörekotu ile kompakt hat; rezeneden uzak.

Profesör Notu: Apiaceae. Kuminaldehit ana uçucu yağ bileşeni. Türkiye'de üretimi sınırlı, çoğu ithal. Eskişehir denemesi Türkiye'deki potansiyeli test etmek için çok anlamlı. 90–120 gün vegetasyon süresi — Eskişehir'de yetişir. Solgunluk hastalığı (Fusarium) en büyük risk.

Ciftçi Notu: Eskişehir testinde önemli referans türlerden biri. Yabancı ota erken dönemde boğuşursa yanıtıcı sonuç verir — temiz tohum yatağı şart. Fusarium riskine karşı sertifikalı tohum kullan ve aynı yere üst üste ekme. 14.300 tohum/dönüm doğru — sık ekim yabancı ot rekabetini azaltır.

Komsuluk: Yanında iyi: Kişniş, anason ve çörekotu ile kompakt hat. Uzak tut: Rezene yakınına koyma — boyut farkı ve gölgeleme riski.

Risk: Fusarium en büyük risk; temiz tohum yatağı ve rotasyon önemli.

Kişniş

Coriandrum sativum

Hızlı geri bildirim veren bir tür. Tarlanın performansını erken sezonda okumaya yardımcı olur.

EKİM / DİKİM

Tohum ekimi: Mayıs sonu – Haziran başı. Serin pencereyi yakalamak iyi ama Eskişehir'de geç don riski daha belirleyici.

TOPRAK

Hafif-orta bünyeli, iyi drene. pH 6.0–7.5. Geniş tolerans.

SU

Orta. Çıkış döneminde nemli toprak önemli. Sonrası normal.

NASIL DİKECEĞİZ

Doğrudan tohum ekilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

Düzensiz hazırlanmış ekim yatağına ekilecek.

DUZ MU, KARİK MI, SİRT MI

Düz sıra ekimi.

DİKTİKTEN SONRA

Çıkış ve ilk 3–4 hafta yakından izlenecek.

SULAMA TARZİ

Çıkışta düzenli nem. Sonra orta seviye. Damlama uygun.

YABANCI OT

İlk 3–4 hafta kritik.

GUBRE

Hafif-orta.

BAKİM

Hızlı geri bildirim bitkisi gibi izlenecek.

ILAC / MUDAHALE

Sorun görülürse karar verilir.

PARSEL DÜZENİ

Kimyon ve çörekotuyla aynı kompakt hatta.

Profesör Notu: Apiaceae. Tohum uçucu yağı linalol ağırlıklı. Hızlı gelişen, 90–110 gün vegetasyon süreli tek yıllık bitki. Eskişehir'de iyi yetişir. Kişniş sana arazi hakkında çabuk fikir verir — bu "hızlı geri bildirim" bitkisi.

Ciftci Notu: Hızlı tepki veren türlerden — ilk sonuçlarını bu bitkiden alırsın. Sapa kalkma zamanını iyi takip et. 16.700 tohum/dönüm yüksek ama doğru — kişniş sık ekilir. Yabancı ot ilk 3–4 haftada kontrol edilmeli, sonra kişniş kendisi kaplar.

Komsuluk: Yanında iyi: Kimyon, anason ve çörekotu ile. Uzak tut: Rezene kenarından biraz mesafe.

Risk: İlk 3–4 haftada yabancı ot baskısı veriyi çarpabilir.

Çörekotu

Nigella sativa

EKSİK / ALINACAK

Eskişehir'e uyumu iyi. En iyi referans türlerden biri olarak sahayı anlatır.

EKİM / DİKİM

Tohum ekimi: Mayıs sonu – Haziran başı. Sonbahar ekimi de yapılabilir (Ekim–Kasım). Sonbahar ekimi Eskişehir'de iyi sonuç verebilir.

TOPRAK

Hafif–orta bünyeli, iyi drene. pH 6.0–7.5. Geniş tolerans — neredeyse her yerde yaşar.

SU

Düşük–orta. Kuruya oldukça toleranslı. Fazla su gereksiz.

NASİL DİKECEĞİZ

Doğrudan tohum ekilecek.

TOPRAGA NASİL DİKECEĞİZ

Düzgün hazırlanmış tohum yatağına ekilecek.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Düz sıra ekimi.

DİKTİKTEN SONRA

Çıkış takibi. Kapsül dönemine kadar düzenli gözlem.

SULAMA TARZİ

Düşük–orta. Fazla su istemez. Damlama uygun.

YABANCI OT

İlk dönemde kontrol edilir.

GUBRE

Mütevazı besleme yeterli.

BAKİM

Hasatta kapsül patlamasına dikkat.

ILAC / MUDAHALE

Belirti bazlı yaklaşım.

PARSEL DÜZENİ

Kimyon, kişniş, anason ile birlikte tohumluk blokta.

Profesör Notu: Ranunculaceae. Timokuinon ana aktif bileşen — farmasötik ve nutrasötik piyasada yükselen değer. Türkiye'de Konya, Burdur, Eskişehir çevresinde üretimi var. Adaptasyonu kolay, Eskişehir'e uyumu iyi.

Ciftci Notu: En iyi referans türlerden biri. Adaptasyonu net okunur. Sana tarlayı anlatır. 16.700 tohum/dönüm normal — sık ekim. Hasat zamanlaması önemli — kapsüller patlayınca tohum dökülür, erken topla. Kış dayanıklılığı iyi, sonbahar ekimi düşünülebilir.

Komsuluk: Yanında iyi: Kimyon, kişniş, anason ile Zon C kompakt hattı. Uzak tut: Özel bir kötü komşusu yok. Genel uyumlu.

Risk: Kapsüller patlamadan önce hasat penceresi yakalanmalı.

ZON D - KOKCU VE OZEL BLOK

Hatmi (Tıbbi Hatmi)

Althaea officinalis

Derin sürüm ve doğru yer seçimi zorunlu. Kısa vadede değil, 2–3 yılda cevap verir.

EKİM / DİKİM

Fide dikimi: Mayıs sonu – Haziran ortası. Tohum ekimi de mümkün (sonbahar ekimi soğuk stratifikasyon sağlar).

TOPRAK

Derin, nemli, humuslu toprak sever. Sıkışmış ve taşlı katman varsa kök

SU

Orta–yüksek. Zon D bitkilerinden nispeten daha fazla su ister. Doğal habitatı sulak alanlar ve dere kenarları.

gelişimi sekteye uğrar. Dikmeden önce derin sürüm (40–50 cm) yap.

NASIL DİKECEĞİZ

Fide ile dikilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

Derin işlenmiş, kök gelişimine uygun toprağa dikilecek. Sert tabaka varsa kırılacak.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Kabartılmış sıra / hafif sırt.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. Kök gelişimi için yüzey sıkıştırılmayacak.

SULAMA TARZİ

Damlama. Orta–yüksek su ister.

YABANCI OT

İlk yıl kontrol şart.

GUBRE

Organik madde faydalı. Dengeli taban besleme yapılabilir.

BAKİM

2–3 yıllık sabır bitkisi olarak izlenecek.

ILAC / MUDAHALE

Asıl iş toprak profili ve su yönetimi.

PARSEL DÜZENİ

Meyan ve çövenle aynı kökçü blokta olabilir.

Profesör Notu: Malvaceae. Kök müsilajı farmasötik hammadde olarak değerli (boğaz ve mide rahatsızlıkları). Kök hasadı 2. veya 3. yılda yapılır. Çok yıllık, kış dayanıklılığı iyi — Eskişehir kışından sorunsuz çıkar.

Ciftçi Notu: Toprağın altı önemli. Sert tabaka varsa kök denemesi boşa gider. Yerini baştan doğru seç. Sabırlı ol, 2 yıl bekleyeceksin ama kök kalitesi sana net cevap verir.

Komsuluk: Yanında iyi: Meyan ve çöven ile birlikte Zon D'de. Üçü de kök/çok yıllık mantığında. Uzak tut: Yıllık hızlı bitkilerden (kimyon, kişniş) uzak — değerlendirme süresi ve mantığı farklı.

Risk: Sert toprak tabakası varsa kök gelişimi sekteye uğrar.

Meyan Kökü

Glycyrrhiza glabra

Toprak üstüne bakarak karar verilmez. Asıl hikaye toprak altında birikir.

EKİM / DİKİM

Kök parçası veya fide dikimi: Son don sonrası, tercihen Mayıs sonu – Haziran ortası.

TOPRAK

Derin, kumlu–tınlı, iyi drene. pH 6.0–8.0. Eskişehir'in kireçli toprağı sorun olmayabilir ama toprak derinliği kritik — kök 1–2 metre derine gidebilir.

SU

Orta. Kuruya bir miktar toleransı var ama optimum için düzenli sulama gerekir.

NASIL DİKECEĞİZ

Kök parçası veya fide ile dikilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

Derin, geçirgen profile. Yüzey değil, alt profil önemli.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Kabartılmış sıra.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. İlk yıllarda sabırla takip edilecek.

SULAMA TARZİ

Damlama. Orta rejim.

YABANCI OT

İlk yıllarda çok önemli çünkü üst aksam yanıtıcı olabilir.

GUBRE

Ağır azot gerekmez. Toprak analizine göre.

BAKİM

Kök gelişimi uzun vadeli izlenecek.

ILAC / MUDAHALE

Rastgele kimyasal değil, gözleme dayalı yaklaşım.

PARSEL DUZENİ

Hatmi ve çövenle aynı sabır bloğunda.

Profesör Notu: Fabaceae (baklagil). Glisirizinin asit kök bileşenidir — farmasötik, gıda ve kozmetik sektörlerinde kullanılır. AMA: Doğal yayılımı Güneydoğu Anadolu ve kıyı bölgeleri. İç Anadolu'nun sert kışları ve düşük toprak nemi meyan için zorlayıcı. Kök hasadı 3–4 yıl sonra yapılır. Bu bir UZUN SABIR denemesi.

Ciftci Notu: Yüzeyden bakıp karar verme. Toprak üstü mütevazı görünebilir ama asıl hikaye toprak altında. 2–3 yıl sana net bir şey söylemez, sabrın olacak. Baklagil olması bir avantaj — azot fiksasyonu yapar, toprağı zenginleştirir.

Komsuluk: Yanında iyi: Hatmi ve çöven ile Zon D'de. Uzak tut: Yıllık bitkilerden uzak. Kendi dünyasında bırak.

Risk: İç Anadolu kış ve düşük toprak nemi zorlayıcı; 3–4 yıl sabır ister.

Rodiola

Rhodiola rosea

Bu bir araştırma denemesi. Ticari beklenti kurulmamalı; tutarsa keşif, tutmazsa sökülür.

EKİM / DİKİM

Fide dikimi: Son don sonrası, tercihen Mayıs sonu – Haziran ortası. Tohum çimlenmesi çok zor ve yavaş (soğuk stratifikasyon + ışık gerekir).

TOPRAK

Doğal habitatı: asidik (pH 4.5–6.5), organik maddece zengin, taşlı, iyi drene alpin toprak. Eskişehir toprağı muhtemelen çok alkali (pH 7.0–7.8), çok sıcak ve çok kuru. Eğer deneyeceksen toprak pH'ını asit tarafa çekmek için kükürt veya torf karıştırmayı düşün.

SU

Nemli ama su basmayan ortam. Yaz sıcaklığında strese girer — gölgelendirme veya malçlama gerekebilir.

NASIL DİKECEĞİZ

Fide ile, ama normal tarla mantığıyla değil.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

Özel hazırlanmış mini blokta. Organik maddeli, serin, çok iyi drene, mümkünse pH düşürülmüş ortam.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Özel yükseltilmiş yatak. Ne düz tarla ne klasik karık.

DİKTİKTEN SONRA

Gölgeleme, malç, stres takibi. Diğer türlerden ayrı izleme.

SULAMA TARZİ

Damlama, düşük debi. Sürekli ıslak değil; nemli.

YABANCI OT

Tamamen temiz tutulmalı.

GUBRE

Çok kontrollü. Ağır gübreleme yapılmaz.

BAKIM

Bu tür ayrı disiplin ister.

ILAC / MUDAHALE

Önce mikroklima yönetimi.

PARSEL DUZENİ

Tek başına özel ada. Başka türlerle karıştırılmaz.

Profesör Notu: Crassulaceae. Adaptojenik bileşenler (rosavinin, salidroside) kök rizomunda birikir. 4–5 yıl kök büyümesi gerekir. UYARI: Rhodiola yüksek rakım bitkisi (1.800–3.000 m). Eskişehir'in 800 m rakımı, sıcak-kuru yazları ve alkali toprağı bu bitki için üç ayrı dezavantaj. Hayatta kalma şansı var ama ticari verim alma olasılığı düşük. Bu bir araştırma denemesi, ticari beklenti kurma.

Ciftci Notu: Riskin boyutu büyük. Bu bitki Eskişehir'de mutlu olmayacak, senin görevin onu mümkün olduğunca rahat ettirmek ve ne kadar adapte olabildiğini görmek. En serin, en gölgeli, en nemli köşeyi ona ver. Başka bitkilerin kaderine karıştırma. Tutarsa muhteşem bir keşif olur, tutmazsa bir yıl sonra sökersin.

Komsuluk: Yanında iyi: TEK BAŞINA. Mini özel blok. Başka bitkilerle aynı sulama ve bakım disiplinine bağlama. Uzak tut: Her şeyden uzak. Kendi ekosistemini oluştur.

Risk: Yüksek rakım, serin ve asidik habitat ister; Eskişehir buna ters. Üç ayrı dezavantaj.

Çöven

Gypsophila spp.

EKSİK / ALINACAK

Eskişehir'in kireçli toprağı burada avantaj olabilir. Sabır bloğunda ama meyandan daha kısa bekleir.

EKİM / DİKİM

Fide dikimi: Mayıs sonu – Haziran ortası.
Tohum ekimi de mümkün.

TOPRAK

Kireçli, jipsli toprakları sever (adı da buradan gelir: Gypsophila = jips seven). Eskişehir'in kireçli toprağı bu bitki için avantaj olabilir. Derin toprak profili gerekir.

SU

Düşük-orta. Kuruya oldukça toleranslı.

NASIL DİKECEĞİZ

Fide ile dikilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

Derin, kireçli yapıya uygun, iyi işlenmiş toprağı dikilecek.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Hafif yükseltilmiş sıra.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. Kök yönünden sabırlı izleme.

SULAMA TARZİ

Damlama. Düşük-orta.

YABANCI OT

İlk dönem kontrol.

GUBRE

Mütevazı besleme.

BAKİM

Yerini baştan doğru seçmek önemli.

ILAC / MUDAHALE

Belirti bazlı müdahale.

PARSEL DÜZENİ

Hatmi ve meyanla aynı blokta.

Profesör Notu: Caryophyllaceae. Köklerinde saponin bileşenleri bulunur – kozmetik, gıda ve farmasötik sektörlerinde kullanılır. İç Anadolu'da doğal yayılımı var, Eskişehir'e adaptasyon potansiyeli iyi. Kök hasadı 2–3 yıl sonra.

Ciftci Notu: Söküm ve kök yapısı yüzünden yerini baştan doğru seç. Sonradan taşımak çok zor. Kireçli toprak bu bitkinin dostu – Eskişehir'de avantajlı olabilir. Sabır bloğunda ama meyan kadar uzun süre beklemeni gerektirmez.

Komsuluk: Yanında iyi: Hatmi ve meyan ile Zon D'de. Uzak tut: Yıllık bitkilerden uzak. Sabit kalacak yere dik.

Risk: Kök yapısı nedeniyle yerini baştan doğru seçmek gerekir.

Alıç

Crataegus spp.

EKSİK / ALINACAK

Parselin çevre hattında rüzgâr perdesi ve peyzaj çerçevesi olarak düşünölmeli.

EKİM / DİKİM

Fidan dikimi: Kasım – Mart (kışın yaprak döktüğü dönem). Sonbahar dikimi tercih edilir çünkü kök ilkbaharda hazır olur.

TOPRAK

Çok geniş tolerans. Her toprakta yaşar. pH 5.5–8.0. Derin toprak tercih eder ama sığ toprakta da hayatta kalır.

SU

Düşük. Kuruya çok dayanıklı. Dikim sonrası tutma suyu yeterli.

NASIL DİKECEĞİZ

Fidan ile dikilecek.

TOPRAGA NASIL DİKECEĞİZ

Tek tek fidan çukurlarına dikilecek. Çukur önceden hazırlanmalı.

DUZ MU, KARİK Mİ, SİRT Mİ

Karık değil. Tekil çukur dikimi.

DİKTİKTEN SONRA

Can suyu verilecek. Fidan kazığı gerekiyorsa kullanılacak. Dip malçlanacak.

SULAMA TARZI

İlk sezon destek sulama. Sonra daha dayanıklı.

YABANCI OT

Fidan dipleri temiz tutulmalı.

GUBRE

Dikim çukuruna ölçülü yanmış organik madde konabilir.

BAKİM

İlk yıllar form ve tutum takibi.

ILAC / MUDAHALE

Fidan sağlığı gözlenir; rastgele uygulama yapılmaz.

PARSEL DÜZENİ

Tarla içine değil, çevre hattına / sınır hattına dikilir.

Profesör Notu: Rosaceae. Yaprak, çiçek ve meyve tıbbi amaçlı kullanılır (kalp-damar sağlığı: flavonoidler, OPC). Ağaç formu – 20 dönümlük deneme parselinin çerçevesi / sınır bitkisi olarak ideal. Meyve hasadı 3–4 yıldan sonra başlar.

Ciftci Notu: "Sınır ağacı" önerisi çok doğru. Tarla ortasına serpiştirme – gölge yapar, mekanizasyonu bozar. 160 adet fidan 1 dönüm iç parselde sığdırılacak şey değil zaten – bunları 20 dönümlük alanın çevre hattına dik. Hem rüzgâr perdesi olur, hem Botanica'nın görsel kimliğine katkı verir, hem de 3–4 yıl sonra meyve hasadı başlar. İlk yıllarda ot rekabetinden kuru – fidan diplerini malçla.

Komsuluk: Yanında iyi: Çevre hattında tek başına. Parselin çerçevesi. Uzak tut: Tarla ortasından kesinlikle uzak. İç parsellere gölge düşürmesin.

Risk: Tarla ortasına alınırsa gölge ve mekanizasyon sorunu yaratır.